

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

עילות מעצר - מתי ניתן לעצור אדם שנחשד בפלילים

מעצרו של אדם נועד לאפשר למשטרה לבצע חקירה הנוגעת לעבירה שהעצור חשוד בביצועה. המעצר נועד למנוע אפשרות שהחשוד יסתתר או ימלט מן הארץ על מנת להימנע מהעמדה למשפט, שיבצע מעשים שמטרתם לשבש את החקירה, או שיבצע פשעים ועבירות נוספים. כדי לאזן בין הצורך להעמיד עבריינים למשפט ולמצות איתם את הדין ובין השאיפה לשמור על חירות הפרט וזכויות אדם בסיסיות, נקבעו עילות מעצר שרק בהתמלאן ניתן לעצור חשוד. עו"ד אסף דוק מסביר במאמר הבא מהן עילות המעצר, האם שוטר יכול לעצור אדם ללא צו בית משפט אם מתקיימת עילת מעצר, וכיצד יכול עורך דין פלילי לסייע לחשוד שנעצר ללא עילת מעצר תקפה.

צו מעצר

בנסיבות רגילות, רשאי שוטר לעצור אדם בכפוף לצו מעצר שניתן על ידי בית המשפט. יחד עם זאת, קיימות נסיבות בהן יכול שוטר לעצור חשוד ללא צו בית משפט. במקרה של מעצר ללא צו, יש להביא את העצור בפני שופט להארכת מעצרו **בתוך 24 שעות**.

אם לא עלה בידי המשטרה להביא את החשוד בפני שופט לאחר שעברו 24 שעות, יש לשחרר את העצור. מעצר חשוד ללא צו בית משפט יכול להתקיים באם נסיבות המקרה כוללות אחת מעילות המעצר שקבע המחוקק.

ארבע עילות מעצר

החוק מגדיר 4 עילות מעצר, שבהתקיימן רשאי שוטר לעצור אדם ללא צו בית משפט:

- אדם המבצע למול עיני השוטר ברגע נתון, או מעט לפני כן, עבירה שדינה מאסר - במקרים אלו מעצרו של החשוד הוא חיוני ובעל השפעה מכרעת על תוצאות האירוע. המתנה לצו מעצר שיינתן על ידי בית המשפט אינה הגיונית, כיוון שהיא עלולה לסכל את המעצר ולאפשר לחשוד לבצע את העבירה מבלי שימוצה עמו הדין.
- חשש שהחשוד יימלט - אם יש לשוטר יסוד סביר לחשוב שהחשוד יברח או ינסה להימלט מחקירה או התייצבות לדיונים בבית המשפט.
- חשש לשיבוש הליכי חקירה או משפט - אם יש לשוטר יסוד סביר לחשוב שהחשוד ינסה לשבש את ההליך המשפטי כנגדו באמצעות העלמת ראיות, איום על עדים, תיאום גרסאות עם חשודים נוספים ועוד.
- מסוכנות - יש לשוטר יסוד סביר לחשוב שהחשוד יסכן את בטחונו של אדם אחר, את בטחון המדינה או את בטחון הציבור.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

עבירות בגין רשאי שוטר לעצור חשוד ללא צו בית משפט

בנוסף ל-4 עילות המעצר שפורטו לעיל, יכול שוטר לעצור ללא צו בית משפט אדם החשוד בביצוע אחת מן העבירות הבאות:

עבירה שדינה מאסר עולם או המתה.

עבירה הפוגעת בביטחון המדינה.

עבירה על פקודת הסמים המסוכנים, אשר אינה עבירת שימוש עצמי או עבירת החזקת סמים לצורך שימוש עצמי.

עבירת אלימות חמורה, עבירת אלימות שבוצעה באכזריות או עבירת אלימות שנעשתה תוך שימוש בנשק חם או נשק קר.

עבירת אלימות במשפחה.

הפרת תנאי שחרור בערבות או תנאי מעצר אלקטרוני, הפרת תנאי פיקוח, הימלטות ממשמורת חוקית.

סירוב להוראות עיכוב, או הפרעה לביצוע סמכויות עיכוב - במקרה בו שוטר מבקש לעכב אדם וזה מסרב, רשאי השוטר לעצור את אותו אדם ולהביאו למשטרה לצורך ביצוע תכלית העיכוב.

סוגי מעצרים:

חומרת הראיות הנדרשת ועילות המעצר משתנות בהתאם לסוג המעצר בו מדובר.

החוק הישראלי מגדיר שלושה סוגי מעצר:

מעצר ראשוני - עד 24 שעות

מעצר המתבצע על ידי המשטרה לצורכי חקירה. שוטר רשאי לעצור חשוד למשך 24 שעות לצורך ביצוע חקירה משטרתית. לעתים ישוחרר העצור לאחר החקירה, יתכן שישוחרר בתנאי מעצר בית או תחת תנאים מגבילים, לעתים יובא לדיון הארכת מעצר. מעצר ראשוני אמור להתבצע בכפוף לצו מעצר שניתן על ידי בית משפט. יחד עם זאת, בהתקיים נסיבות המבססות עילת מעצר, יכול שוטר לעצור חשוד ללא צו, בתנאי שיובא החשוד לפני שופט מעצרים עד תום 24 שעות מרגע המעצר. במקרים רבים, מטרת המעצר היא מניעת שיבוש הליכי החקירה, שכן חשוד הנמצא בביתו בעת שמתבצעת חקירה כנגדו יכול לבצע מהלכי שיבוש חקירה רבים, בעוד שחשוד עצור אינו יכול לעשות כן. כאמור, המשטרה מחויבת להביא עצור שנעצר במעצר ראשוני לפני שופט מעצרים עד חלוף 24

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

שעות ממועד המעצר. אם לא עלה בידי המשטרה להביא את החשוד בפני שופט מעצרים וחלפו 24 שעות ממועד מעצרו - יש לשחררו.

מעצר ראשוני הוא קצר מועד, כמו כן הוא מהווה כלי חשוב בידי המשטרה בכדי לקיים חקירה כאשר יש חשד לביצוע עבירה. עילות מעצר ראשוני הן כדלהלן:

מסוכנות של החשוד,

חשד לשיבוש ראיות

צורכי חקירה.

מעצר ימים - הארכת מעצר

כאשר גורמי החקירה סבורים שיש צורך להמשיך ולהחזיק את החשוד במעצר, יובא העצור בפני שופט מעצרים לדין הארכת מעצר. במסגרת מעצר ימים יכול שופט להאריך את תקופת המעצר לתקופה של עד 30 יום. באישורו של היועץ המשפטי לממשלה ניתן להאריך מעצר ימים עד תקופה של 75 יום. במקרים נדירים ביותר, בהם נדרשת הארכת מעצר ימים לתקופה שהיא מעל ל 75 יום, הגוף המוסמך להורות על המשך המעצר הוא בית המשפט העליון.

עד חלוף 24 שעות ממעצרו, על המשטרה להביא חשוד בפני שופט מעצרים לצורך הארכת מעצרו. כדי ששופט יורה על הארכת המעצר במסגרת מאסר ימים, על התביעה לשכנע את השופט שקיים חשד סביר לכך ששחרורו של העצור יפגע בהמשך החקירה, וכי מתקיימת אחת מעילות החקירה הנדרשות לביצוע מעצר ראשוני.

מעצר עד תום ההליכים

לאחר שהסתיימה החקירה והוחלט להגיש כתב אישום כנגד חשוד עצור, ניתן להאריך את מעצרו עד תום ההליכים כנגדו. מעצר עד תום ההליכים יכול להימשך עד 90 יום. במידה ויש צורך בהארכת המעצר לתקופה ארוכה יותר, יש לקבל את אישורו של בית המשפט העליון.

כאשר הסתיימה החקירה והוחלט להגיש כתב אישום כנגד חשוד, יכולה התביעה לבקש את מעצרו עד תום ההליכים כנגדו. כיוון שבמקרה זה מדובר בתקופה ממושכת, התביעה נדרשת להוכיח לבית המשפט כי קיימות ראיות לכאורה, המצביעות ברמת סבירות גבוהה כי החשוד אשם בעבירה המיוחסת לו. כמו כן על התביעה להוכיח קיומה של עילת מעצר בהתאם להגדרת החוק.

באם השתכנע השופט כי קיימות ראיות לכאורה שיכולות להביא להרשעת החשוד, וכי מתקיימת עילת מעצר, יבחן בית המשפט קיומן של חלופות מעצר. חלופות המעצר נועדו למנוע ולצמצם עד כמה שניתן פגיעה בחירותו

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

ובזכויות היסוד של החשוד, וכן על מנת לצמצם את מספר העצורים. חלופות המעצר יכולות להיות מעצר בית תחת השגחה, שליחת החשוד למוסד לשם גמילה או טיפול, איזוק אלקטרוני, ערבות כספית וכיוצא בזה.

הגשת ערר על החלטת שופט המעצרים

הגשת ערר על מעצר ימים או מעצר עד תום ההליכים - במצבים בהם החשוד ועורך דינו סבורים כי נפלה טעות בהחלטת בית המשפט להמשיך ולהורות על מעצרו, ניתן להגיש ערר לערכאת הערעור. הערר יוגש בזכות לבית המשפט המחוזי או העליון בהתאם לחומרת העבירה.

הגשת עיון חוזר - אופציה נוספת העומדת לרשות עורך הדין והחשוד היא להגיש לאותה ערכאה שדנה בתיק בקשה לעיון חוזר בנוגע למעצרו של החשוד. בקשה לעיון חוזר תוגש במקרים בהם נחשפו עובדות חדשות שלא היו ידועות, ולא ניתן היה לדעת עליהן בדיון הקודם, הנסיבות השתנו או כאשר חלף זמן רב מאז הורה בית המשפט על המעצר.

מאמרים נוספים בתחום המעצרים

- [מהי חקירה תחת אזהרה ומה זה אומר?](#)
- [הכנה לחקירה במשטרה - המדריך לנחקר](#)
- [חקירה משטרתית - איך להתמודד נפשית ומנטלית](#)
- [המדריך לעצור - כל מה שצריך לדעת על חקירה ומעצר](#)
- [זכויות חשודים בחקירה באזהרה](#)
- [תרגילי חקירה - כיצד להיזהר מהם](#)
- [10 דברים שאסור לעשות בזמן חקירה במשטרה](#)
- [ייעוץ לפני חקירה - באין תחבולות יפול עם ותשועה ברוב יועץ](#)
- [חוק חקירת חשודים - חשיבותו ומשמעות הפרתו](#)
- [כיצד נכון להתמודד נפשית ומנטלית בזמן ולאחר החקירה במשטרה?](#)
- [האם רצוי שעורך דין יתלווה עם חשוד לחקירת משטרה?](#)

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

באילו מצבים רשאית המשטרה לעצור אדם וכיצד ניתן להביא לשחרורו?

מהו עימות במשטרה והאם צריך להתכונן אליו?

האם ישנה חובה להתייצב לחקירת משטרה?

הזכות להיוועץ עם עורך דין טרם החקירה ובמהלכה

שחרור חשודים ממעצר לאחר חקירת משטרה

סיום חקירה במשטרה - מה עושים מכאן?

כלל ברזל - היוועצו בעורך דין פלילי טרם החקירה או שמרו על זכות השתיקה עד להגעתו

אזרחים רבים נוהגים לחשוב כי רק עבריינים או פושעים מקצועיים מוזמנים או נלקחים לחקירת משטרה ומבלים שעות ארוכות ומתישות בחדרי חקירות אפלים תוך שהם סופגים השפלות מנטליות ואלימות קשה שכל תכליתה היא לשבור בכל מחיר את רוחם ולהוציא מהם מידע, גם אם שקרי, שיהווה את המסמר האחרון בהליך הפלילי המתנהל נגדם. לצערנו, המציאות מלמדת כי גם אזרחים נורמטיביים, ללא עבר פלילי אשר חפים מכל אשם, מוצאים עצמם בעל כורחם, תחת חקירה פלילית ומעצר שווא. בימים בהם נדמה לעיתים כי מטרתה של החקירה המשטרתית אינה מציאת ראיות לחשיפת האמת, אלא מציאת ראיות להרשעתו של חשוד מומלץ כי תעשו לעצמכם כלל ברזל אחד שישרת אתכם בצוק העיתים - היוועצו בעורך דין טרם החקירה או שמרו על זכות השתיקה עד הגעתו לתחנת המשטרה.

חקירת משטרה לאו מילתא זותרא היא. בשגרה אתם מתנהלים באופן נורמטיבי וחיים בתחושה של "לי זה לא יקרה", אולם במידה ומקרה כזה אכן קורה זכרו לשמור על זכות השתיקה ולהמתין להגעתו של עו"ד פלילי לתחנת המשטרה, לא משנה כמה השפלות אתם חוטפים וכמה זמן מעכבים אתכם בתחנה. עליכם להבין כי תצטרכו לגייס עצבי ברזל וקור רוח לצד שליטה עצמית, אך כל זה יהיה נכון וקביל בייחוד כאשר אתם יודעים דבר או שניים על החוק הפלילי בישראל ובמרבית המקרים, מרבית האזרחים כלל אינם יודעים זאת.

זומנתם לחקירה או נעצרתם על-ידי המשטרה?

גם אם אתה אדם נורמטיבי, זה ששומר על החוק, לא מעשן, לא שותה, זה שנוהג עם שתי הידיים על ההגה ותמיד שם חגורה, עובד בעבודה מסודרת, בעל משרה מכובדת, לעיתים אפילו ידוע בציבור, משתדל לכבד את הזולת ולא לעבור על החוק - פתאום, ביום בהיר אחד וללא הכנה מוקדמת אתה יכול למצוא את עצמך בנקל תחת חקירה משטרתית בגין חשד בלבד למעשה שביצעת לכאורה, ומכאן העלילה יכולה רק להסתבך אם לא תשמור על כלל

17/07/2024

077-5006206

ת. 052-6885006

היסוד האחד - התייעצות עם עורך דין פלילי טרם החקירה. לכן, כדאי להתכונן לחקירה ברצינות רבה, אף אם אתה בטוח בצדקתך. חשוב לקבל ייעוץ לפני חקירה מטעם עורך דין פלילי מנוסה ללא קשר למסגרת שבה היא נערכת. החקירה היא השלב הראשון בהליך הפלילי. לפעמים האמת היא פתלתלה ומעורבות האדם אינה כפי שהוא סבור מראש. החוקרים ינסו למשוך אותו במילים, לשכנע אותו על מעורבותו ולאסוף עדויות וראיות.

יש לדעת כיצד להיערך לחקירה בתבונה, הן מבחינת מידע וזכויות אזרחיות וכלה בטקטיקות של חקירה וכיצד להתגונן בפניהם. הניסיון מוכיח כי אדם שקיבל ייעוץ מקצועי עוד לפני החקירה, לא איבד את שלוותו, יכול היה לענות על השאלות בקור רוח ופעמים רבות הדבר היטה את הכף לטובתו. גם אם מדובר בנחקר שבוודאות אשם, הרי החקירה משמעותית מאוד להמשך ההליך שיבוא לאחר מכן, וכל דבר שייאמר בחקירה עלול להשפיע על עתידו.

זכור, כל אמירה, תגובה או הודאה בזמן החקירה - גורליים להמשך ההליך הפלילי נגדך. משכך, כל מה שתאמר בחקירתך עשוי לשמש נגדך בבית המשפט, ומה שהיית אמור לציין במהלך החקירה ולא ציינת - **לא תוכל לטעון במועד מאוחר יותר**, שכן ידובר בגרסה כבושה שמשקלה הראייתי נמוך למדי לדעת בתי המשפט.

נוכח חשיבותה הרבה של החקירה ונוכח ההשלכות מרחיקות הלכת שעשויות להיות לה על המשך ניהול ההליך נגדך, חשוב שתיוועץ עם עורך דין פלילי מנוסה טרם החקירה. דע - כי התייעצות משפטית עוד בטרם הגעתך לחקירה עדיפה על פני יעוץ בדיעבד ותיקון טעויות שנעשו במהלך החקירה.

□ חשיבות איכות הייצוג המשפטי בשחרור חשוד ממעצר

מלבד העובדה שמעצר הינו סיטואציה קשה מנשוא לכל אדם, החלטות שופטי המעצרים במקרים אלו נוטה לכף החומרה עקב הקונספציה הראשונית והמוטעית של אשמת החשוד. על כן, קיימת חשיבות מכרעת לסיוע מטעם עורך דין המתמחה במעצרים אשר יפעל במלוא המרץ ובכל אמצעי קיים בחוק לביטול הליך המעצר. במידה ונעצרת, עליך להיוועץ באופן מיידי עם עורך דין מעצרים שילחם עבורך בבית המשפט ויסייע לך להציג את גרסתך בצורה המשכנעת והטובה ביותר מבחינה משפטית על מנת שתקבל את החופש שלך חזרה. להתייעצות בנושא ניתן ליצור עימנו קשר בכל שעה בטלפון **052-6885006** או באמצעות הטופס המקוון באתר ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.